

VICTOR FRIS (1877-1925)

1919

Fris, Victor, Ivan, Charles, Isidore, René, werd geboren te Geraardsbergen op 18 februari 1877 en overleed te Brussel op 24 mei 1925.

Hij volgde hoger onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Gent, waar P. Fredericq en H. Pirenne zijn leermeesters waren. Hij promoveerde er in juli 1899 onder leiding van laatstgenoemde tot doctor in de Letteren en Wijsbegeerte. In november 1900 behaalde hij het diploma van candidaat-archivaris. Het volgend jaar

werd hij tot laureaat van de Universitaire Wedstrijd uitgeroepen. Hij was successievelijk leraar aan de Koninklijke Athenea te Oostende (1 oktober 1901 tot 19 december 1903) en te Gent (19 december 1903 tot 4 april 1919). Hij gaf insgelijks onderricht aan de lagere normaalschool voor juffrouwen te Gent, van 1 oktober 1915 af, en aan het de Kerchove-Instituut (lagere hoofdschool voor juffrouwen) te Gent, van 19 maart 1919 af.

In 1916 volgde hij Victor van der Haeghen op als archivaris van de stad Gent. Bij K.B. van 28 april 1919 werd hij benoemd tot docent aan de Rijksuniversiteit te Gent. Zijn leeropdracht, die oorspronkelijk de paleografie der middeleeuwen omvatte, werd bij K.B. van 31 augustus 1920 uitgebreid met de cursussen: diplomatiek der

middeleeuwen, praktische oefeningen over de geschiedenis (partim) en historische kritiek met toepassing op een tijdperk van de geschiedenis (partim), laatstgenoemde cursus, in vervanging van Fredericq, in het Nederlands te doceren. Fris was een begaafd en belezen historicus, die over een ongemeen arbeidsvermogen beschikte. Zijn talrijke en vaak omvangrijke publikaties zijn de vrucht van een onverpoosde wetenschappelijke inspanning, waaraan hij alle uren opofferde die hem overbleven tussen zijn ambtsbezigheden als leraar in. Hij was goed onderlegd in de geschiedenis van het graafschap Vlaanderen, in het bijzonder in die van de stad Gent. Behalve door een reeks van bronnenstudiën en door een bibliografie van de geschiedenis van Gent, maakte hij zich vooral verdienstelijk door een vrij lijvige overzichtelijke geschiedenis van deze stad.

Van 1908 af tot aan zijn dood was Fris secretaris van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, die hem veel verschuldigd is.
Fris was ridder in de Leopoldsoorde (1 februari 1920) en in de orde van het Erelegioen (3 mei 1924).

H. VAN WERVEKE.

PUBLIKATIES VAN VICTOR FRIS

IN BOEKVORM

- Schets van den economischen toestand van Vlaanderen in het midden der XVe eeuw.* Gent, 1900.
Dagboek van Gent van 1447 tot 1470, met een vervolg van 1477 tot 1515. Gent, 2 dln, 1901-1904.
De slag bij Kortrijk. Gent, 1902.
Vlaanderens vrijmaking in 1302. Gent, 1902.
Bibliographie de l'histoire de Gand depuis les origines jusqu'à la fin du XVe siècle. Gent, 1907.
Essai d'une analyse des „Commentarii sive Annales rerum Flandricarum” de Jacques de Meyere. Gent, 1908.
Vlaanderen omstreeks 1530. Gent, 1910.
Geschiedenis van Geeraardsbergen. Gent, 1911.
Histoire de Gand. Brussel, 1913; (herdruk:) Gent, 1930.
Oud-Vlaanderen. Wereldtentoonstelling te Gent. Gent, 1913, (ook in het Frans: *La Vieille Flandre*).
Diorama militaire. Cinq vues militaires de Gand, avec 5 planches en couleur de Jules Gondry. Gent, 1913.
Les deux historiens nationaux exilés pour leur patriotisme. Paul Fredericq et Henri Pirenne. Gent, 1919.
Plans de Gand. Introduction aux documents publiés par la Commission des monuments de la ville de Gand. Gent, 1920.
De altaartafel „de Aanbidding van het Lam Gods” der gebroeders Van Eyck. Antwerpen, 1921.
Bibliographie de l'histoire de Gand depuis l'an 1500 jusqu'en 1850. 1ste afl. Gent, 1922.
De historische persoonsnamen der straten van Gent. Gent, 1922.
Gand monumental et historique. Cent dessins par René De Cramer, avec une introduction par V. Fris. Gent, 1923.
De oude straatnamen van Gent. Gent, 1925.

ALS BIJDAGEN IN TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN

- Ontleding van drie Vlaamsche kronijken.* Hand. Maatsch. Gesch. Oudh. Gent, III, 1898.
Louis Ier, roi des Belges. Almanach de l'Université de Gand, 1898.
De onlusten te Gent in 1432-1435. Bull. MGOG., VIII, 1900.
Onderzoek der bronnen van den opstand der Gentenaars tegen Philips den Goede (1449-1453). BMGOG., VIII, 1900.
Les Flamands à la bataille de Courtrai. BMGOG., VIII, 1900.
Le manuscrit n° 437 de la bibliothèque publique de Bruges. BMGOG., VIII, 1900.
Oorkonden betreffende den opstand van Gent tegen Philips den Goede (1450-1454). HMGOG., IV, 1900.
Note sur Thomas Fin, receveur de Flandre (1306-1309). Bull. Comm. Roy. Hist., LXIX, 1900.
L'historien Jean Villani en Flandre. BCRH., LXIX, 1900.
La Chronique des Pays-Bas, de France, d'Angleterre et de Tournai. BCRH., LXIX, 1900.
Additions et corrections au rapport de M. Gilliodts-Van Severen sur les chroniques de Flandre. Geeraardsbergen, 1900.
Pierre de Coninc n'assista pas aux Matines brugeoises. BMGOG., IX, 1901.
Ware een wederuitgave van het „Memorieboek der stad Gent” nuttig? HMGOG., IV, 1901.

- Les idées politiques d'Olivier van Dixmude.* Bull. Acad. Roy Belg., cl. lettres, 1901.
- Note sur un cas d'incapacité de succession des enfants féminins.* BCRH., LXX, 1901.
- Note sur les Récits d'un bourgeois de Valenciennes.* BCRH., LXX, 1901.
- Les chroniques d'Adrien de But.* BCRH., LXX, 1901.
- La Chronycke van den lande ende graefscpe van Vlaenderen de Nicolas Despars.* BCRH., LXX, 1901.
- Les Antiquités de Flandre de Philippe Wielant.* BCRH., LXX, 1901.
- Een gelijktijdig Engelsch lied over den Gulden-Sporenslag.* Tijdschrift van het Willemsfonds, 7e jrg., dl. II, 1902.
- Het oproer te Gent in 1479.* Tijdschrift van het Willems-Fonds, 8e jrg., dl. I, 1902.
- La bataille de Courtrai.* HMGOG., V, 1902-1903.
- De strijd om het dekenschap te Gent in 1447.* BMGOG., XI, 1903.
- Een Gentsch hoofdman der 15de eeuw: Jan de Vos.* Tijdschrift van het Willems-Fonds, 9e jrg., dl. II, 1904.
- Lansus, oudstgekende bouwmeester van Gent.* BMGOG., XII, 1904.
- Henri Pirenne.* Almanach de l'université de Gand, Gent, 1904.
- Documents gantois concernant la levée du siège de Calais.* Mélanges Paul Fredericq, Brussel, 1904.
- Les granges monumentales des anciennes abbayes des Dunes et de Ter Doest dans la Flandre Maritime. XIIIe siècle.* BMGOG., XIII, 1905. (Met A. HEINS).
- La conspiration de Pierre Tyncke à Gand en 1451.* BMGOG., XIII, 1905.
- Analyse de chroniques bourguignonnes.* BMGOG., XIII, 1905.
- Etude sur la charte de la ville de Grammont attribuée à l'année 1068.* BMGOG., XIII, 1905.
- De regeering van Willem I. De Belgische Omwenteling. De stichting van het Koninkrijk België.* Vlaamsch-België sedert 1830, I, Gent, 1905.
- Blavotins et Ingherkins. Une guerre privée dans la Flandre Maritime au XIIe siècle.* BMGOG., XIV, 1906.
- Jan van Coppenhole.* BMGOG., XIV, 1906.
- La maison de la rue de la Monnaie.* BMGOG., XIV, 1906.
- Bibliographie des Van Eyck.* BMGOG., XIV, 1906.
- Les baillis de Gand.* BMGOG., XIV, 1906.
- Nieuwe oorkonden betreffende den opstand van Gent tegen Philips den Goede.* HMGOG., VII, 1906.
- Het grote Vastenavondfeest te Geeraardsbergen.* Volkskunde, 18e jrg., 1906.
- Contributions à la biographie gantoise.* BMGOG., XV, 1907.
- Le testament autographe de Barthélémy Fini, frère du receveur de Flandre (+1309).* BMGOG., XV, 1907.
- Les origines de la réforme constitutionnelle de Gand de 1360-1369.* Féd. Hist. Arch. Belg., Annales du XXe congrès. Gand 1907, II, Gent, 1907.
- Les chefs de l'iconoclastie gantoise en 1566.* BMGOG., XVI, 1908.
- Een bladzijde uit de krijgsgeschiedenis van Vlaanderen tijdens de 15de eeuw. De inval van 't Land van Waas en de slag bij Rupelmonde (16 juni 1452).* De Vlaamse Gids, IV, 1908.
- Jean de Gand, duc de Lancastre (1340-1399), par Edw. Maunde Thompson, traduit et annoté par V. Fris.* BMGOG., XVII, 1909.
- Note sur le périmètre de Gand aux XIVe, XVe et XVIe siècles.* BMGOG., XVII, 1909.
- A propos de l'émeute de février 1479 à Gand, en L'émeute de Gand en février 1479.* BMGOG., XVII, 1909.
- Densité de la population de Gand du XIVe siècle jusqu'à nos jours.* BMGOG., XVII, 1909.
- Notes pour servir à l'histoire du patriciat gantois.* BMGOG., XVII, 1909.
- Notes pour servir à l'histoire des Iconoclastes et des Calvinistes à Gand de 1566 à 1568.* HMGOG., IX, 1909.
- Les sources du Myreur des Histors de Jean d'Outremeuse pour l'histoire de Flandre.* FAHB., Congrès de Liège, II, 1909.
- La bataille de Gavre.* BMGOG., XVIII, 1910, (ook in het Nederlands: *De slag bij Gavre (1453).* VG., V, 1909).

Tableau de la Flandre au début du XVIe siècle, d'après Antonio de Beatis et Jacques de Meyere. BMGOG, XVIII, 1910.
L'histoire de Belgique de Marc van Vaernewyck. BMGOG, XVIII, 1910.
Antiquités gantoises. BMGOG, XVIII, 1910.
De samenzwering van Pieter Schoonmaert te Gent in 1406. BMGOG., XVIII, 1910.
Extraits de chroniques gantoises contemporaines concernant le traité anglo-américain de Gand en 1814. BMGOG, XVIII, 1910.
Eene Gentsche oorkonde over Claus van Lit. BMGOG, XVIII, 1910.
Bibliographie des ouvrages concernant l'histoire locale de Gand de M. Prosper Claeys. BMGOG., XVIII, 1910.
La valeur de La Recherche des Antiquitez et Noblesse de Flandres de Philippe de l'Espinoy. BCRH., LXXIX, 1910.
Verslag over een zending naar Rijsel en Sint-Omaars met het oog op de uitgave der Flandria Generosa (in het Frans; zonder titel). BCRH., LXXIX, 1910.
Eene treurige bladzijde in de Gentsche kunstgeschiedenis. BMGOG, XIX, 1911.
Le meurtre de Gilles van Brecht, pensionnaire de Gand, en juillet 1414. BMGOG, XIX, 1911.
Twee episoden uit de geschiedenis van Geeraardsbergen in de 15e eeuw. HMGOG, XI, 1911.
Het Brugsche Calvvel van 1407-1411. Bulletin de l'académie royale d'archéologie de Belgique, 1911.
Beoefening der wetenschappen in de moedertaal. De geschiedenis. Vlaamsch België sedert 1830, V, Gent, 1911.
Stropdragers! VG., VII, 1911.
Het geval van Meester Claus van Lit (1387-1388). VG., VII, 1911.
Atlas des villes de Belgique au XVIe siècle. Plans du géographe Jacques de Deventer. Inleidingen tot de plattegronden van de volgende steden: Ostende (1911), Ninove (1920), Alost (1920), Cambrai (1922), Wervicq (1924).
De oudstbewaarde rekening van Geeraardsbergen (1397-1398). BMGOG., XX, 1912.
Uittreksels uit de stadsrekeningen van Geeraardsbergen van 1475 tot 1658. BMGOG, XX, 1912.
Guilleberts de Mets. Ann. Acad. Roy. Arch., 1912.
De bronnen van de historische romans van Conscience. Hendrik Conscience. Studiën en Kritieken van M. Sabbe enz., Antwerpen, 1912.
Note sur Eenhame. BMGOG, XXI, 1913.
La paternité du retable de l'Agneau Mystique. Revue de Belgique, 1913.
La ville de Gand et la Vieille-Flandre à l'Exposition. Revue de Belgique, 1913.
Inleiding tot Exposition universelle et internationale de Gand. Wereldtentoonstelling van Gent.
MCMXIII. Drapeaux, bannières. Souvenir de la „Vieille Flandre”. Vlaggen en wimpels. Aandenken van „Oud-Vlaanderen”. Brussel, 1913.
Bewijsstukken betreffende den opstand van Gent tegen Philips den Goede in 1451-1454. BMGOG, XXII, 1914.
Laus Gandae. BMGOG., XXII, 1914.
Korte schets der geschiedenis van Ninove. VG., X, 1914.
Documents topographiques relatifs à la ville de Gand. XVIe-XVIIIe siècles (met P. BERGMANS en V. VAN DER HAEGHEN. Gent z.d. = 1918).
Le conseiller et maître des finances Jean Barrat (1496-1576). BMGOG., XXIII-XXIV, 1919.
Notes sur les œuvres historiques de Jacques de Meyere. LXXXIV, 1919-1920.
Les accroissements et les transformations de la superficie bâtie de Gand au XIXe siècle. BMGOG., XXVII-XXVIII, 1920.
La chronique d'Ypres d'Augustin van Hernighem (octobre 1562—juillet 1595). BCRH., LXXXV, 1921.
La citadelle de Charles-Quint et le Château des Espagnols à Gand. AARA., LXX, 1922.
Le Clerc du Sang. AARA., LXX, 1922.
Concours quinquennal d'histoire nationale. 15e période du concours. Période de 1916-1920. Rapport présenté par le jury à M. le Ministre des Sciences et des Arts. Belgisch Staatsblad, 14 april 1922.
Un financier et mécène gantois du XVe siècle: Laurent de Maeck. AARA., LXXI, 1923 en LXXII, 1924.
La restriction de Gand (13 juillet 1468). BMGOG., XXXI, 1923.
57 artikels in Biographie Nationale.